

Diumenge,  
**CONCERTS**  
al **MuVIM**

31/03/19

**INSTRUMENTS  
PER A LLOAR A  
SANTA MARIA**

Música dels còdexs  
d'Alfonso X «El Sabio»  
(1221-1284)



*Instrumentarium  
musical alfonsí*



# Diumenge, **CONCERTS** al **MuVIM**

---

## **Instruments per a lloar a Santa Maria**

Música dels còdexs d'Alfonso X "El Sabio" (1221-1284)

Instrumentarium musical alfonsí

---

**Diumenge 31 de març a les 12 hores.** Sala d'actes del MuVIM

---

**Intèrprets:** **Ensemble Alfonsí de Jota Martínez.** **Mara Aranda:** veu, tambor, salteri d'acords, campanil de martells, cimbals, tablilles, trompa; **Pedro Víctor:** veu, simfonia, vihuela d'arc i cimbals; **Robert Cases:** arpa, cítola, llaüt alfonsí, salteri trapezoïdal; **Ismael Cabero:** Odrecillos, xirimies, albugón, caramillo, gaita, flautes de bec, aulos; **Andrés Belmonte:** Axabebas, flautes dobles, flautes de bec i atamborete; **Gloria Alezza:** rebâb, rabel medieval, vihuelas d'arc; **Joansa Maravilla:** Ta'arija, atabales; **Jota Martínez:** simfonia, llaüts alfonsins, cítoles, guitarres morisques, guitarra llatina, salteri quadrat, campanil de correes, vihuela de pényola, guiterna, organetto, anyafil, albugue, atamborete, veu i direcció

---

## **PROGRAMA**

### ***Introducció. Per què trovar***

- Fanfarria inicial.
- C.S.M. 100. Santa María estrela do día.
- C.S.M. 001. Des oge mais quer'eu trovar.

### ***Cantiques de Loor***

- C.S.M. 010. Rosa das rosas.
- C.S.M. 240. Os pecadores loarán.
- C.S.M. 330. Qual é a santivigada.
- C.S.M. 300. Muito deveria.
- C.S.M. 260. Dized' ¡aitrovadores;

### ***Cantiques de Loor***

- C.S.M. 123. De Santa María sinal qual xe quer.
- C.S.M.34 y 77. El icono del judío + Santa María de Lugo.
- C.S.M. 397. El moro de consuegra.

Entrada gratuïta · Aforament limitat

Pròxims concerts: 14 d'abril. Flamenclàssic «Art i tacó» | 28 d'abril. «Hui i ahir». Música per a trompa i piano

Carrer Quevedo 10, València · 963 883 730 · [www.muvim.es](http://www.muvim.es)

## Tornar al segle XIII. Un viatge musical

---

L'activitat intel·lectual d'Alfonso X va ser molt fecunda al llarg de tot el seu regnat. Causa sorpresa i admiració la seua contínua dedicació a l'ambiciós projecte d'encabir el saber de la seua època en una espècie d'enciclopèdia universal. Però sens dubte l'obra més íntimament lligada al rei savi va ser l'extraordinària col·lecció de cantiques marianes en llengua galaico-portuguesa que va manar compondre sota la seua pròpia direcció i estímulo i en la qual va participar com a trobador i poeta amb algunes creacions originals. El gust del rei Alfonso per la música explica l'elevat nombre i l'alta qualitat dels músics nacionals i estrangers amb els quals es va envoltar en les seues corts de Toledo i Sevilla, a més de l'orientació estètica que va imprimir al repertori de les cantiques. Segons el musicòleg H. Anglés, les cantiques de Santa Maria són, per la seua riquesa musical, «el monument més important de la monodia lírica mariana de l'Europa medieval».

El *consorte* de Jota Martínez utilitza exclusivament instruments musicals representats en els còdexs alfonsins. Les rèpliques d'aquests instruments han sigut fetes pels més prestigiosos lutiers, violers i artesans europeus. Ha sigut molt important l'estudi organològic per a aconseguir que tots ells puguin ser usats en grup. Totes les obres del programa formen part del còdex T.I.1 d'El Escorial, per ser el més precís en la seua escriptura i el més complet. El concert esdevindrà, d'aquesta manera, en una autèntica i original «experiència alfonsí», ja que la música, el cant, la poesia i els instruments que usem estan lligats a les obres i la personalitat

d'aquest gran rei. Els assistents gaudiran també de la més completa col·lecció que existeix avui d'instruments musicals *alfonsíes*, atès que el concert es pot entendre com una exposició sonora única en el seu gènere.

**Jota Martínez** és especialista en instruments de la tradició medieval espanyola. En els seus més de 20 anys de trajectòria professional ha recorregut els cinc continents, visitant els festivals més prestigiosos en l'àmbit internacional. Cal destacar el seu treball en un projecte d'estudi i reconstrucció dels instruments de la tradició medieval espanyola que ha donat com a fruit la publicació, el juny de 2017, d'un llibre-disc anomenat *Instrumentos musicales de la tradición medieval española*. Des de l'any 2005 compon, grava i produeix música per a documentals, curtmetratges i musicals en el seu propi estudi, *Pilgrim Records*, especialitzat en músiques antigues i d'arrel.



## Volver al siglo XIII. Un viaje musical

La actividad intelectual de Alfonso X fue muy fecunda a lo largo de todo su reinado. Causa sorpresa y admiración su continua dedicación al ambicioso proyecto de encaber el saber de su época en una especie de enciclopedia universal. Pero sin duda la obra más íntimamente ligada al propio rey fue la extraordinaria colección de cantigas marianas en lengua galaico-portuguesa que mandó componer bajo su propia dirección y estímulo y en la cual participó como trovador y poeta con algunas creaciones originales. El gusto del rey Alfonso por la música explica el elevado número y la alta calidad de los músicos nacionales y extranjeros con los que se rodeó en sus cortes de Toledo y Sevilla, además de la orientación estética que imprimió al repertorio de las cantigas. Según el musicólogo H. Anglés, las cantigas de Santa María son, por su riqueza musical, «el monumento más importante de la monodía lírica mariana de la Europa medieval».

El consort de Jota Martínez utiliza exclusivamente instrumentos musicales representados en los códices alfonsíes. Las réplicas de estos instrumentos han sido hechas por los más prestigiosos lutiers, violeros y artesanos europeos. Ha sido muy importante el estudio organológico para conseguir que todos ellos puedan ser usados en grupo. Todas las obras del programa forman parte del códice T.I.1 de El Escorial, por ser el más preciso en su escritura y el más completo. El concierto se convertirá, de este modo, en una auténtica y original «experiencia alfonsí», puesto que la música, el canto, la poesía y los instrumentos que se usarán están ligados a las

obras y la personalidad de este gran rey. Los asistentes disfrutarán también de la más completa colección que existe hoy de instrumentos musicales alfonsíes, ya que el concierto se puede entender como una exposición sonora única en su género.

**Jota Martínez** es especialista en instrumentos de la tradición medieval española. En sus más de 20 años de trayectoria profesional ha recorrido los cinco continentes, visitando los festivales más prestigiosos a nivel internacional. Hay que destacar su trabajo en el proyecto de estudio y reconstrucción de los instrumentos de la tradición medieval española que ha dado como fruto la publicación, en junio de 2017, de un libro-disco llamado *Instrumentos musicales de la tradición medieval española*. Desde el año 2005 compone, graba y produce música para documentales, cortometrajes y musicales en su propio estudio, Pilgrim Records, especializado en músicas antiguas y de raíz.

